

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Ewa Lemanowicz-Pawlak

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Pietrzak

Bez udziału oskarżyciela publicznego

po rozpoznaniu w dniach 11.05.2016r., 20.06.2016r.

sprawy **G. K.**

urodzonego (...) w T.

synowi B. i J. z d. M.

oskarżonego o to, że :

I. wbrew przepisowi art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 361 z późn. zm.) zajmując się sprawami gospodarczymi w tym finansowymi (...) z siedzibą w T. przy ul. (...) działając wspólnie i w porozumieniu ze S. S. jako płatnik w krótkich odstępach czasu w wykonaniu tego samego zamiaru nie wpłacał w terminie, tj. do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczkę pobrano, na rachunek (...) pobranego podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia pracowników za miesiące: od stycznia 2013 r. do grudnia 2014 r. przez co uszczuplił podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 19.485,00 zł,

- tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kk w zb. z § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

II. wbrew przepisowi art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r., Nr 177, poz. 1054 ze zm.) zajmując się sprawami gospodarczymi w tym finansowymi (...) z siedzibą w T. przy ul. (...) uporczywie nie wpłacał w terminie, tj. do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek (...) podatku od towarów i usług za miesiące: grudzień 2012 r., kwiecień i maj 2013 r. przez co uszczuplił podatek od towarów i usług w łącznej kwocie 6.840,41 zł,

- tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

o r z e k a :

I. oskarżonego **G. K.** uznaje za winnego popełnienia czynu zarzucanego w punkcie I aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks i za to na podstawie art. 77 § 2 kks w zw. z art. 23§1 i 3kks wymierza mu karę 30 (trzydziestu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na 100 (sto) złotych,

II. oskarżonego **G. K.** uznaje za winnego popełnienia czynu zarzucanego w punkcie II aktu oskarżenia, stanowiącego wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks zw. z art. 9 § 3 kks i za to na podstawie art. 57 § 1 kks w zw. z art. 48 §1 i 4kks orzeka karę 1.000 (jeden tysiąc) złotych grzywny,

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu – kwotę 400 (czterysta) złotych tytułem opłaty oraz kwotę 70 (siedemdziesiąt) złotych tytułem wydatków poniesionych od chwili wszczęcia postępowania.

Sygn. akt II K 277/16

UZASADNIENIE

G. K. zajmował się sprawami finansowymi spółki (...) w T..

Dowód: zeznania świadka M. B., k. 224v; U. L., k. 224v-225.

Od stycznia 2013 r. do grudnia 2013 r. działając wspólnie ze S. S. zaniechał wpłat podatku dochodowego z tytułu zatrudnienia pracownika w łącznej kwocie 9804 zł.

Od stycznia 2014 roku do grudnia 2014 r. zaniechał wpłat podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia pracowników w łącznej kwocie 9681,00 zł.

Dowód: zawiadomienie nr (...), k. 1 akta skarbowe; zawiadomienie nr (...) k. 110-111 akta skarbowe.

W grudniu 2012 r., w kwietniu 2013 r. oraz w maju 2013 r. działając wspólnie ze S. S. zaniechał dokonania wpłaty podatku od towarów i usług w łącznej kwocie 6840, 41 zł.

Dowód: zawiadomienie nr (...) k. 5 akta skarbowe.

W latach 2012-2014 miesięczne obroty (...)z siedzibą w T. wynosiły miesięcznie ok. 80.000-100.000 zł.

Dowód: zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty), k. 197-213, zeznania świadka U. L., k. 225.

G. K., syn B. i J. z domu M., ur. (...) w T., wykształcenie wyższe, z zawodu geograf, żonaty, posiadający 1 dziecko na utrzymaniu, prowadzący działalność gospodarczą i uzyskujący z tego tytułu dochody w kwocie ok. 5000 zł miesięcznie.

Dowód: protokoł przesłuchania w charakterze podejrzanego, k. 39; dane o karalności, s. 34-36.

G. K. przesłuchany na rozprawie nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że od 2013 roku sytuacja finansowa spółki była zła. W celu polepszenia jej kondycji finansowej oskarżony musiał czynić nakłady z własnego majątku. Ponadto wskazał, że S. S. dopuszczał się oszustw na szkodę spółki, co pogarszało jeszcze jej sytuację finansową. Oskarżony wyjaśnił ponadto, że ma świadomość zaległości względem Urzędu Skarbowego, jednak ich powstanie nie było podyktowane złą wolą, a brakiem środków finansowych.

W ocenie Sądu wyjaśnienia oskarżonego zasadniczo zasługują na przyznanie im waloru wiarygodności. Wskazać jednak należy, że przyczyny, którymi oskarżony usprawiedliwiał swoje postępowanie nie zasługują na uwzględnienie. Zastrzeżenia Sądu budziły także wyjaśnienia oskarżonego w zakresie w jakim wywodził, iż nie płacenie zobowiązań podatkowych nie było przejawem złej woli, lecz wyłącznie trudnej sytuacji finansowej. W tym miejscu należy bowiem podnieść, że z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy (miesięczne zeznania podatkowe) oraz z zeznań świadka U. L. wynika, iż kondycja finansowa spółki nie była tak zła, jak twierdzi oskarżony. Ponadto świadek zeznał, iż oskarżony z założenia nie płacił zobowiązań terminowo. Miesięczne obroty rzędu 80.000-100.000 zł umożliwiały regulowanie zobowiązań podatkowych chociażby w części.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków M. B. oraz U. L.. Z zeznań tych świadków w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że to oskarżony zajmował się sprawami finansowymi spółki, wspólnie ze S. S.. W ocenie Sądu nie ma żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności tych zeznań, bowiem są one spójne, konsekwentne, a świadkowie są osobami obcymi dla oskarżonego, więc wynik tego postępowania jest bez znaczenia dla ich działalności zawodowej.

Ponadto Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów, wskazane wyżej jako dowody, albowiem dokumenty te sporządzone zostały przez właściwe organy w przepisanej formie, nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron oraz nie wzbudziły wątpliwości Sądu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Czyn zabroniony stypizowany w art. 77 § 2 kks polega na tym, że płatnik lub inkasent, który pobrał podatek nie wpłacił go w terminie na rzecz właściwego organu, a kwota niewpłaconego podatku jest małej wartości. Na podstawie art. 38 ust. 1 w zw. z art. 31 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oskarżony był obowiązany do przekazania kwoty pobranej zaliczki na rachunek właściwego urzędu skarbowego w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki. Na gruncie niniejszej sprawy należy stwierdzić, że swoim postępowaniem oskarżony wyczerpał znamiona czynu z art. 77 § 2 kks. Pełnił bowiem funkcję prezesa zarządu spółki (...) z siedzibą w T., reprezentował ją na zewnątrz, zatem to na nim spoczywała odpowiedzialność za wywiązywanie się ze zobowiązań podatkowych. W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości także to, że regularnie pobierał zaliczki na podatek dochodowy, jednak nie wpłacał ich w terminie do właściwego urzędu skarbowego. Takie zachowanie wyczerpuje więc znamiona czynu stypizowanego w art. 77 § 2 kks.

Czyn zabroniony stypizowany w art. 57 § 1 kks polega na uporczywym niewpłacaniu podatku w terminie przez podatnika. Do przypisania popełnienia tego czynu niezbędne jest więc poczynienie ustaleń w przedmiocie:

- podstawy prawnej opodatkowania i terminu płatności,
- osoby odpowiedzialnej za wpłacenie podatku,
- faktu jego nieuiszczenia w terminie,
- uporczywego charakteru tego działania.

Co do trzech pierwszych okoliczności konieczne jest ustalenie, jaki przepis prawa podatkowego obliguje określone osoby czy podmioty do wpłacania podatku i jaki określa termin, a także ustalenia kręgu osób odpowiedzialnych za wykonanie tego obowiązku.

W dalszej kolejności konieczne będzie stwierdzenie, że działanie osób odpowiedzialnych miało charakter uporczywy. W przeciwnym bowiem razie będzie jednego ze znamion wykroczenia z art. 57 § 1 kks. Przez „uporczywość” rozumie się zachowanie długotrwałe, powtarzalne, nacechowane złą wolą i nieustępliwością (por. wyrok SN z dnia 27 lutego 1996 r., II KRN 200/95, Orz. Prok. i Pr. 1996, nr 10 oraz postanowienie SA w Krakowie z dnia 13 grudnia 2000 r., II AKz 289/00, KZS 2000, z. 12, poz. 28).

Przepisem zobowiązującym oskarżonego do zapłaty podatku od towarów i usług w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy jest art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

Dokonując prawnokarnej oceny zachowania sprawcy istotne jest ustalenie, czy w dacie płatności podatku, którego nie uiszczono w terminie, zaniechanie podatnika cechowała uporczywość, a więc nie tylko zamiar niezapłacenia podatku do wskazanej przez ustawę daty, lecz i np. odsunięcie jego uregulowania na dłuższy, bliżej nieokreślony czas. Zatem sposób postąpienia podatnika po uchybieniu temu terminowi, jest ważny dla ustalenia, czy w dniu, w jakim podatek miał być zapłacony, można mówić, że uchybienie terminowi miało cechę uporczywości, czy jedynie była to

zwłoka w terminowym regulowaniu podatku. Nie ma przy tym znaczenia, czy chodzi o płatność dotyczącą podatku realizowanego jednorazowo, czy też podatku płaconego w ratach, bądź w formie zaliczek. Zachowanie podatnika mające miejsce po upływie terminu płatności podatku, może wskazywać, czy jego zamiarem w dacie upływu tego terminu było uporczywe niezapłacenie podatku. Uporczywość tę odnosić zaś należy zarówno do sytuacji, gdy podatnik lekceważy terminy płatności podatku rozliczanego zaliczkami czy ratami, jak i gdy nie płaci w terminie regulowanego jednorazowo. O jego zamiarze uporczywego niezapłacenia podatku świadczyć właśnie może długotrwałe nieregulowanie owego podatku, będącego już zaległością podatkową. Może to dotyczyć zwłaszcza np. sytuacji, gdy podatnik, mimo złożenia deklaracji podatkowej i wykazania w niej należnego do zapłaty podatku, nie podejmuje, i to w długim okresie czasu, jakichkolwiek działań w celu uregulowania owego podatku, choć termin jego płatności już minął. Tym samym na gruncie omawianego przepisu, pod pojęciem „uporczywości” rozumieć należy zarówno wielokrotność zachowań sprawcy, jak i jednorazowe jego zachowanie, jeżeli jest ono długotrwałe i mimo że ma miejsce już po terminie płatności podatku, gdyż to wskazuje, iż zamiarem sprawcy było nie tylko nieregulowanie podatku w terminie, ale także przesunięcie go na dalszy, dłuższy moment, bez występowania o odroczenie jego płatności lub rozłożenia na raty (zob. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 listopada 2013, I KZP 11/13, źródło LEX).

W ocenie sądu oskarżony zachowaniem swoim wyczerpał znamiona wykroczenia skarbowego z art. 57§1 kks. Jego zachowanie cechowała bowiem uporczywość rozumiana jako zawinione – świadome – nieregulowanie w/w należności podatkowych. Wniosek taki sąd wysnuł po analizie zachowania oskarżonego po dacie płatności należności podatkowych. Należy ponownie zaakcentować, iż wskazany typ czynu zabronionego, który jest wykroczeniem skarbowym indywidualnym, penalizuje samo uchylanie się podatnika od opodatkowania, w znaczeniu zapłaty podatku. Zarazem owo uchylanie się ma mieć charakter „uporczywy”, tj. utrzymujący się długo. Jednocześnie podkreślić należy, iż pojęcia „uchylania się” od zapłaty podatku nosi w sobie element złej woli podatnika. Zdaniem Sądu oskarżony prowadząc działalność gospodarczą i osiągając dochód ma obowiązek zabezpieczyć środki na zapłacenie podatku z zarobionych pieniędzy. Gdyby nie wypracował dochodu, to nie powstałby przecież obowiązek z tytułu VAT .

Należy zaznaczyć, że w związku z uzyskiwaniem dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej na oskarżonym spoczywał obowiązek zapłaty podatków. Sąd w tym zakresie podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 27 marca 2003 r. sygn. akt I KZP 2/03, że „nie można bowiem (...) do rozliczeń podatnika z fiskusem stosować takich samych reguł jak do rozliczeń cywilno-prawnych, których naruszenie stanowi przestępstwo (np. do uporczywego uchylania się od płacenia alimentów). Podatnik nie może przerzucać na Skarb Państwa i pozostałych, regulujących terminowo podatki, podatników swoich niepowodzeń gospodarczych, i nie płacić w terminie swych zobowiązań podatkowych, tłumacząc się brakiem środków finansowych na wymagane podatki. Uwzględnić też należy, że prawo podatkowe przewiduje, na wniosek zainteresowanego złożony z odpowiednim wyprzedzeniem, odraczanie płatności i rozkładanie na raty należności podatkowych, w tym i zaległości podatkowych, gdy ważny interes podatnika za tym przemawia (...) Tym samym podatnik, nie mogąc uregulować w terminie podatku, ma prawne instrumenty dla zmiany terminu jego płatności”.

Ponadto podatek jako danina publiczna nie stanowi mienia, którym podatnik może swobodnie dysponować. Bez znaczenia jest tu okoliczność czy podatnik posiada środki na bieżącą produkcję lub działalność gospodarczą czy też nie, ale w żadnym wypadku nie wolno mu tejże działalności finansować z kwot należnych Skarbowi Państwa i żadne z tych okoliczności nie są i nie mogą być okolicznościami wyłączającymi winę czy bezprawność czynu sprawcy (vide postanowienie Sądu Najwyższego z 25.10.1995 r.. I KZP 30/95. OSP 4/96 poz. 68: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14.02.2001 r.. (...)).

Jednocześnie należy podkreślić, że nie można uznać za usprawiedliwiające opóźnienie w regulowaniu podatku niezgromadzenie przez podatnika na czas środków finansowych na pokrycie podatku w terminie. Chodzi bowiem o brak środków na sam podatek, który reguluje się "od czegoś" (dochód, czynności itd.) w sytuacji, gdy istniały środki finansowe na tę transakcję, czy działalność, która jest podstawą opodatkowania. Zła wola podatnika polega tu na tym, że gromadzi on środki na same czynności podlegające opodatkowaniu, a nie interesuje się potrzebą ich posiadania także na podatek od tych czynności, ani nie podejmuje prób skorzystania z dopuszczalnych ulg

przy czasowym braku środków, np. z rozłożenia podatku na raty czy odroczenia jego płatności. Z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w niniejszej sprawie. Oskarżony nie dokonywał w ustawowych terminach wpłat na poczet należności podatkowych, pomimo to równolegle kontynuował prowadzenie działalności gospodarczej, dokonując w jej ramach kolejnych transakcji rodzących obowiązek zapłaty podatku. Skoro oskarżony posiadał określone środki i dysponując nimi wielokrotnie na przestrzeni kolejnych miesięcy decydował się przeznaczać je na inne cele niż zapłata podatku, wiedząc że oznacza to, że nie zapłaci należnego podatku w ustawowym terminie, sąd przyjął, że miał on obiektywną możliwość zapłacenia podatków. Fakt, że decyzję o preferowaniu innych wydatków oskarżony podejmował kilkakrotnie, w kolejnych następujących po sobie okresach, świadczy że w pełni świadomie kredytował prowadzoną przez siebie działalność w istocie cudzymi środkami, jakimi były dla niego kwoty należne Skarbowi Państwa (postanowienie SN z dnia 14 lutego 2001r., (...) niepublikowane).

W realiach przedmiotowej sprawy według wersji oskarżonego powodem zaległości podatkowych były kłopoty finansowe spółki. Zgromadzone w aktach dowody wskazują jednak na to, że spółka prowadziła działalność, a jej obroty miesięczne oscylowały w granicach 80.000-100.000 zł. Wobec tego oskarżony winien podjąć wszelkie możliwe czynności umożliwiające zapłatę należnego podatku w terminie. Zdaniem Sądu oskarżony prowadząc działalność gospodarczą i osiągając miesięczne obroty miał obowiązek zabezpieczyć środki na zapłacenie podatku z zarobionych pieniędzy.

Wymierzając oskarżonemu karę za czyn z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks Sąd zwracał uwagę, aby ich dolegliwości nie przekraczały stopnia winy oraz społecznej szkodliwości zarzucanych im czynów. W stosunku do oskarżonego biorąc pod uwagę stopień zawinienia oraz społecznej szkodliwości czynów, determinowany w głównej mierze długim okresem nieuiszczenia należności oraz jej wysokością i rodzajem, jak również uwzględniając wcześniejszą niekaralność oskarżonego, na podstawie art. 77 § 2kks w zw. z art. 23 § 1 i 3 kks, Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł. Przy wymiarze w/w kary sąd miał również na względzie sytuację materialną oskarżonego, który obecnie prowadzi działalność gospodarczą, uzyskuje dochody rzędu 8000 zł miesięcznie, z drugiej jednak strony posiada liczne zobowiązania finansowe, nie tylko względem organów podatkowych.

Za czyn z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks, na podstawie art. 57 § 1 kks w zw. z art. 48 § 1 i 4 kks Sąd wymierzył oskarżonemu karę 1000 zł grzywny. W ocenie Sądu kara ta jest adekwatna do winy oraz stopnia społecznej szkodliwości czynu, determinowanych w głównej mierze długotrwałością inkryminowanego działania. Z drugiej strony sąd miał na względzie stosunkowo nieznaczną wysokość uszczuplonej należności publicznoprawnej, uprzednią niekaralność oskarżonego oraz sytuację majątkową oskarżonego..

W ocenie sądu orzeczone kary są adekwatne do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości zarzucanych oskarżonemu czynów i będą miały na niego wychowawczy wpływ. Będą mu bowiem uświadamiać konieczność przestrzegania norm prawnych oraz nieopłacalność działań niezgodnych z prawem. Sąd zwrócił uwagę też, by orzeczone kary nie przekraczały swą dolegliwością stopnia zawinienia sprawcy. Kary orzeczone wobec oskarżonego czynią również zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także spełnią swe zadania w zakresie prewencji generalnej, polegającej na kształtowaniu w społeczeństwie postawy poszanowania prawa, a także wyrażają brak społecznego przyzwolenia na ignorowanie obowiązków wynikających z ustaw podatkowych.

Na podstawie art. 113 § 1 kodeksu karnego skarbowego w zw. z art. 627 kpk w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych. (Dz. U. 83.49.223 z późn. zm.) zasądzone od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa (kasy Sądu Rejonowego w Toruniu) kwotę 400 zł tytułem opłaty oraz obciążono oskarżonego kwotą 70 zł tytułem wydatków. Oskarżony ma stałe źródła dochodu, w związku z tym będzie miał możliwość pozyskania środków na pokrycie również tych należności sądowych.